

Sygn. akt II K 367/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrkowska

Protokolant: Katarzyna Nowopolska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 26 kwietnia 2018 roku i 24 maja 2018 roku

sprawy **R. M.**, syna J. i I. z domu W., urodzonego dnia (...) w G.,

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia 03 marca 2008 r. w G. dokonał przywłaszczenia mienia powierzonego w postaci pojazdu ma-ki M. (...) o nr rej. (...) nr VIN (...), który to na dzień 30 maja 2016 roku stanowił wartość 8,500 zł na szkodę S. C. Bank z/s we W., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, to jest przed upływem 5 lat od odbycia kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku sygn. akt II K 934/10 odbytej

w okresie od dnia 06.04.2013 r. do dnia 06.04.2014 r. za przestępstwo określone w art. 278 § 1 k.k.,

- tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

o r z e k a:

I. oskarżonego R. M. w ramach zarzucanego oskarżeniem czynu uznaje za winnego tego, że w bliżej nieustalonym dniu, nie wcześniej niż w dniu 3 marca 2008 roku i nie później niż w lutym 2016 roku w G. dokonał przywłaszczenia mienia powierzonego w postaci pojazdu ma-ki M. (...) o nr rej. (...) nr VIN (...) o wartości nie niższej niż 8.500 zł (osiem tysięcy pięćset złotych), czym działał na szkodę (...) Bank S.A. z siedzibą we W., czyn ten kwalifikuje jako występpek z art. 284 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 284 § 2 k.k., wymierza oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. D. kwotę 619 zł 92 gr. (sześćset dziewiętnaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu R. M.;

III. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego R. M. od obowiązku uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym na podstawie art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (t. jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) od opłaty.

Sygn. akt II K 367/18

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 stycznia 2006 roku oskarżony R. M. zawarł z (...) Bankiem S.A. umowę kredytu nominowanego na zakup samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i numerze VIN (...), wyprodukowanego w roku 2004. Kwota kredytu wyniosła 80.000 złotych, tj. 33.291,72 franków szwajcarskich. R. M. zobowiązał się do spłaty kredytu wraz

z odsetkami w 96 ratach miesięcznych po 476,52 franków szwajcarskich. W celu zabezpieczenia umowy kredytu, zawarta została umowa przewłaszczenia, na podstawie której bank nabył udział we współwłasności pojazdu wynoszący 49/100.

W związku z nieopłacaniem kolejnych rat, oskarżony R. M. był kilkakrotnie wzywany do wydania pojazdu. Z uwagi na niewywiązywanie się z umowy kredytu, w dniu 3 marca 2008 roku bank dokonał jej wypowiedzenia. W związku z tym, zgodnie z umową przewłaszczenia, bank nabył udział w przedmiocie przewłaszczenia należący do oskarżonego R. M., wynoszący 51/100, i stał się wyłącznym właścicielem pojazdu. Do momentu wypowiedzenia umowy, oskarżony wpłacił na poczet kredytu, kwotę 20.542 zł 02 gr. Ostatnia wpłata wpłynęła na konto banku w dniu 16 lipca 2007 roku.

W dniu 27 stycznia 2016 roku bank wysłał do oskarżonego R. M. wezwanie do wydania pojazdu. W lutym 2016 roku przesyłka została zwrócona do banku z adnotacją „adresat nieznany”. Według stanu na dzień 30 maja 2016 roku, wartość pojazdu wynosiła 8.500 złotych.

Los przedmiotowego pojazdu marki M. (...) począwszy od momentu wypowiedzenia umowy kredytu do momentu przedstawienia oskarżonemu zarzutu jest nieznany. Samochód nie został zwrócony (...) Bankiem S.A. jako właścicielowi.

(dowody: wyjaśnienia oskarżonego R. M. – k. 102;

zeznania świadka K. D. – k. 12v;

kopia dokumentacji kredytowej – k. 14-18, 25-43)

R. M. przesłuchany w postępowaniu przygotowawczym w charakterze podejrzanego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i skorzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień w sprawie.

Na rozprawy podczas obu przewodów sądowych oskarżony nie stawiał się.

(dowód: wyjaśnienia oskarżonego R. M. – k. 100-101)

Oskarżony R. M. nie jest chory psychicznie, ani upośledzony umysłowo.

W inkryminowanym czasie nie znajdował się w stanie ostrych zaburzeń psychotycznych.

U oskarżonego rozpoznano zespół zależności alkoholowej oraz osobowość nieprawidłową z odchyleniami w sferze charakteru. Warunki z art. 31 § 1 i 2 k.k. nie mają zastosowania.

(dowód: opinia sądowo-psychiatryczna – k. 125-126;

R. M. był dwukrotnie karany za przestępstwa przeciwko mieniu. Mocą wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z 30 grudnia 2010 roku w sprawie

o sygn. akt II K 934/10, wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności za przestępstwo

z art. 278 § 1 k.k. Oskarżony odbywał karę w okresach 6 kwietnia 2013 roku do 13 lutego 2014 roku i od 22 września 2014 roku do 13 listopada 2014 roku.

(dowód: dane o karalności – k. 233;

odpisy wyroków z informacją o odbyciu kary – k. 137-139, 140 ;

Oskarżony jest bezdzietnym kawalerem, zdobył wykształcenie podstawowe, nie ma zawodu, pracuje dorywczo. W miejscu zamieszkania i w środowisku rodzinnym posiada opinię negatywną z uwagi na nadużywanie alkoholu.

(dowód: wywiad kuratora – k. 242-244)

Sąd zważył, co następuje:

Orzekając w niniejszej sprawie, Sąd oparł się przede wszystkim na zeznaniach K. D., a także na zgromadzonych dokumentach oraz opinii biegłych psychiatrów. Taki materiał dowodowy jawi się jako spójny i logiczny, pozwalający w sposób pełny i wiążący określić podstawy oraz rozmiar odpowiedzialności karnej oskarżonego, a sprawstwo i wina oskarżonego w odniesieniu do zarzucanego mu aktem oskarżenia przestępstwa nie budzi wątpliwości.

Sąd uwzględnił jako w pełni wiarygodne i zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy zeznania K. D., w których świadek w oparciu o dostępne dokumenty, opisała okoliczności zawarcia umowy kredytowej z R. M., okoliczności jej wypowiedzenia i przejścia na bank własności pojazdu, a także przedstawiła kwestie dotyczące kierowania przez bank wezwań do wydania pojazdu. Relacja świadka dotyczyła okoliczności bezspornych, znajdujących odzwierciedlenie w udostępnionej dokumentacji kredytowej.

Oskarżony R. M. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. Jego przyznanie, w świetle zebranego materiału dowodowego, nie budzi wątpliwości.

Sąd uznał również za wiarygodne dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, a w szczególności pisemną opinię biegłych i sprawozdanie kuratora, z uwagi na to, że zostały one sporządzone przez uprawnione do tego osoby, prawidłowo pod względem formalnym, a ich treść koresponduje z zeznaniami świadka. Przede wszystkim uwzględniono wnioski jasnej i wyczerpującej opinii biegłych z zakresu psychiatrii, dotyczącej osoby oskarżonego, która została oparta na aktualnej wiedzy w wymienionej dziedzinie, analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i w toku postępowania nie została skutecznie zakwestionowana. Opinia ta zawiera zgodne z wiedzą fachową i precyzyjne konkluzje, znajdujące oparcie w pozostałym zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Analizując ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny, Sąd uznał, że oskarżony R. M. dopuścił się zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu. Na skutek wypowiedzenia umowy kredytu, oskarżony utracił bowiem udział we współwłasności pojazdu M. (...) jedynym właścicielem pojazdu stał się bank. Mimo wezwań banku do wydania rzeczy, przez okres niemalże 8 lat, oskarżony R. M. nie wykonał obowiązku wynikającego z umowy przewłaszczenia.

Zachowanie R. M. wskazuje na to, iż w okresie pomiędzy wypowiedzeniem umowy a lutym 2016 roku, trwale włączył on do swojego majątku przedmiotowy samochód. Niezależnie od faktu, że oskarżony nie odebrał wezwania do wydania pojazdu, w kontekście zaprzestania spłaty rat kredytu niewątpliwie miał on świadomość, że na mocy umowy przewłaszczenia wyłącznym właścicielem pojazdu stał się bank i że będzie on domagał się wydania samochodu. R. M. nie informował banku o zmianie miejsca pobytu, do czego był zobowiązany, uniemożliwiając tym samym pracownikom pokrzywdzonego fizyczny odbiór samochodu. Mając na względzie rocznik produkcji pojazdu oraz przeciętny okres eksploatacji samochodów osobowych, brak zwrotu przedmiotu przewłaszczenia przez okres 8 lat jest w sposób oczywisty równoznacznym

z trwałym włączeniem rzeczy ruchomej o istotnej wartości materialnej do majątku oskarżonego. R. M. przyznając się do popełnienia zarzucanego mu czynu nie złożył wyjaśnień, nie wskazał zatem, w jaki sposób rozporządził samochodem i czyn nadal go posiada. Powyższe nie stanowi przeszkody do przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w zakresie zarzucanego mu czynu. Z uwagi na okoliczność, że samochód został powierzony R. M. na podstawie umowy przewłaszczenia, należy uznać, że oskarżony dokonał sprzeniewierzenia pojazdu, a tym samym wypełnił znamiona występku z art. 284 § 2 k.k.

Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala precyzyjnie określić, kiedy oskarżony trwale włączył przedmiotowy pojazd do swojego majątku. W ramach zarzutu, Sąd przyjął zatem, że R. M. dokonał przywłaszczenia rzeczy nieustalonego dnia, nie wcześniej, niż 3 marca 2008 roku (data wypowiedzenia umowy) i nie później, niż w lutym 2016 roku (upływ terminu awizowania przesyłki zawierającej wezwanie do wydania rzeczy). Konsekwencją ustaleń, że początkowa data tak wyznaczonego okresu poprzedzała wydanie wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku w sprawie

o sygn. akt II K 934/10, Sąd znalazł, że w badanym przypadku warunki recydywy szczególnej nie zachodzą i dokonując stosownej korekty kwalifikacji prawnej przypisanego czynu.

Czyn z art. 284 § 2 k.k. zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Za przypisany występki Sąd wymierzył oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności. Sąd kierował się przy tym przesłankami z art. 53 k.k., bacząc by kara nie przekraczała stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu. Na niekorzyść oskarżonego przemawiają okoliczności wpływające na ocenę szkodliwości społecznej czynu oraz fakt uprzedniej karalności za przestępstwa umyślne. Sąd nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących dotyczących wymienionego, poza przyznaniem się do winy.

Stopień szkodliwości społecznej czynu R. M. należy określić jako niemały. Wprawdzie wartość przywłaszczonych rzeczy w momencie zawiadomienia o przestępstwie nie była bardzo wysoka, jednakże należy mieć na uwadze fakt, że w momencie wypowiedzenia umowy kredytu pojazd wart był kilkadziesiąt tysięcy złotych i przedstawiał istotną wartość użytkową. Wraz upływem czasu w sposób oczywisty wartość rynkowa samochodu malała. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż na skutek przetrzymywania pojazdu, oskarżony sukcesywnie powiększał szkodę wyrządzoną bankowi, gdyż ograniczał możliwości zaspokojenia się wierzyciela w drodze sprzedaży przedmiotu finansowania. Jak wskazano wyżej, na podstawie zebranych dowodów nie sposób rozstrzygnąć, czy oskarżony odebrał pismo zawierające wypowiedzenie umowy oraz wezwania do wydania rzeczy.

W świetle zasad logicznego rozumowania i przyznania się R. M. do winy, należy zakładać, iż R. M. świadomie unikał kontaktu z przedstawicielami banku. Nie tylko nie chciał płacić rat kredytowych ale i oddać pojazd, co wwiązałoby się z pozbawieniem oskarżonego możliwości użytkowania samochodu. Oskarżony dopuścił się nadto przypisanego im czynu kierując się chęcią łatwego zysku, działał zatem z niskich pobudek. R. M. dopuścił się zamachu na cudze mienie, choć w czasie popełnienia czynu był zdrowy, miał możliwość podjęcia pracy i pozyskania środków finansowych na swoje utrzymanie w uczciwy sposób. Do przywłaszczenia pojazdu nie zmusiła go żadna nadzwyczajna sytuacja życiowa.

W ocenie Sądu, do osiągnięcia względem R. M. wychowawczych i prewencyjnych celów kary przyczynić się może jedynie orzeczenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Na niekorzyść oskarżonego przemawiają okoliczności wpływające na ocenę stopnia szkodliwości społecznej przypisanego mu czynu, a zwłaszcza sposób popełnienia przestępstwa oraz przedstawiona uprzednio motywacja sprawcy. Sąd nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących poza faktem deklaratoryjnego przyznania się przez oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu. R. M. był dotychczas dwukrotnie karany sędownie, za przestępstwa przeciwko mieniu, w tym już przed popełnieniem rozpatrywanego czynu. Oskarżony dopuścił się czynu o niemałym stopniu szkodliwości społecznej. Szkodę, jaką wyrządził pokrzywdzonemu, można w ostatecznym rozrachunku uznać za stosunkowo wysoką. Dotychczasowa postawa życiowa R. M., a także względem na sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz przyświecającą im motywację, nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że wymieniony oskarżony jest sprawcą zdemoralizowanym. W toku postępowania R. M. nie podjął żadnej próby naprawienia wyrządzonej szkody, w tym nie zwrócił przywłaszczonego mienia. Prowadzi tryb życia nieadekwatny do wieku, stanu zdrowia i posiadanych możliwości. Zdaniem Sądu zachodzi stosunkowo wysokie prawdopodobieństwo, że pozostając na wolności, oskarżony nie będzie przestrzegał obowiązującego prawa i popełni kolejne przestępstwo przeciwko mieniu. Wymierzenie R. M. kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania sprzeciwiałoby się również celom wychowawczym kary. Ponowne skorzystanie z tego dobrodziejstwa, a nawet zastosowanie kary o charakterze wolnościowym lub tzw. kary kombinowanej, doprowadziłoby, w ocenie Sądu, do wystąpienia w świadomości oskarżonego poczucia co najmniej częściowej bezkarności za występki umyślne.

W pkt II rozstrzygnięcia Sąd orzekł o kosztach należnych obrońcy oskarżonego R. M. z tytułu pomocy prawnej świadczonej z urzędu, według norm przepisanych i przy uwzględnieniu zaliczki na poczet podatku VAT, albowiem nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Sąd zwolnił oskarżonego z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, w tym od opłaty, mając na uwadze sytuację finansową R. M..